DESENAM CERUL ÎN CUVINTE, ȘI LUMEA, ȘI TOT MISTERUL VIEȚII...

Ion IONESCU-BUCOVU[1]

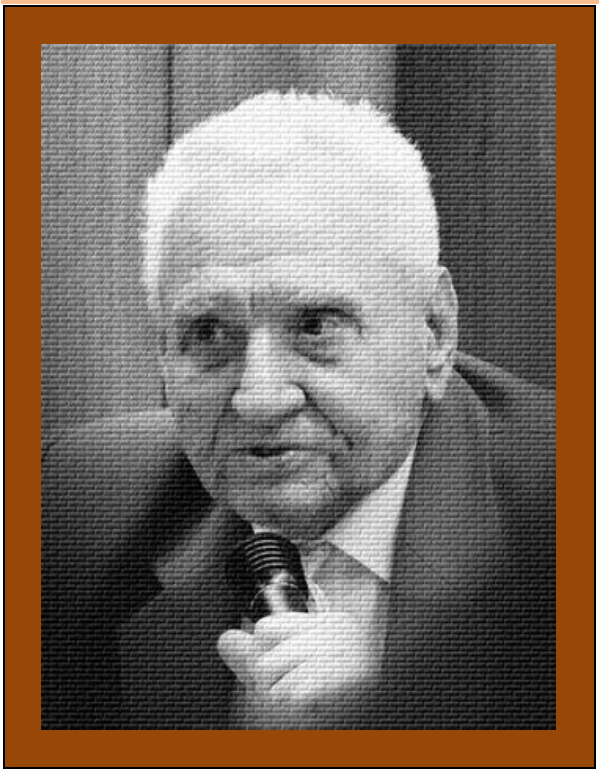

Nu știu când m-am apucat de scris...

Mai întâi vorbeam singur pe la 8-9 ani pe câmp, prin păduri, pe islaz cu vacile, pe prispă, seara, înainte de a închide ochii, pe drum, când mergeam la școală, cu tata la arat și semănat, la secerat, la gară cu căruța, să vindem porumb, când dădeam boii la apă...

Cu cine vorbeam?

Eu cu mine, dar și cu Dumnezeu, vorbeam singur și-mi puneam întrebări, dădeam răspunsuri, vorbeam seara cu cerul, cu stelele, cu luna, cu nucul din fața casei, cu închipuirile mele, așa cum le auzisem prin sat, adică cu ielele, cu dracii, cărora toți le ziceau „ducă-se-pe-pustii", cu bătrânii care veneau pe la tata, în serile de iarnă si taineau până la miezul nopții (stam, pitit în plapumă și ascultam poveștile lor, despre război, despre mersul timpului, despre ploi și secetă și altecele...)

Vorbeam eu cu mine.

Cu ceilalți eram un mut. Rar când cineva îmi scotea o vorba cu cleștele din gură. Odată a venit tata de a moară și mi-a spus că a întârziat că era „gloată". Ce e aia „gloată" - m-am întrebat eu. Îmi imaginam niște arătări care-l speriaseră și-l făcuseră să întârzie. N-am vrut sa-l întreb ce e aia „gloată", am tăcut si am dat drumul imaginației... Gloată, gloată... trebuie să fi fost niște draci care stăteau la poarta morii și nu lăsau oamenii să intre în moară, sau, mă rog, niște arătări, din închipuirea mea care se războiau cu oamenii care măcinau grâul sau porumbul...

Apoi venea tata-mare, care era notar, ne desfăcea o hartă mare cu mersul războiului și ne explica cam pe unde e tata și pe unde este războiul, vorbea de Cotul Donului, de Țiganca de Basarabia, de Tiraspol, de ruși și americani, de nemți si de alte nații care intrasera-n război.

Apoi a venit școala, clasa întâi.

O școală mică cu niște bănci vechi, cu un godin în mijlocul clasei cu o mare hartă pe pereți în fața noastră. Era după război, nu aveam abecedare, scriam pe tăbliițe, după învățător. Acum am aflat taina literelor și misterul cuvântului. Dacă până acum gândeam și visam, acum puteam să-mi exprim sentimentele în scris. Desenam cerul în cuvinte, și lumea, și plantele, și animalele, și tot misterul vieții cu care venisem în contact. Dar școala era prea săracă, învățătorul venise din război trist și fără chef de carte. Era rănit, mergea șchiopătând, ne povestea scene icredibile despre război și noi îl ascultam numai

[1] Ion IONESCU-BUCOVU, București, 21 martie 2023

ochi şi urechi. Apoi a venit seceta din 1946, foametea, săracia, şi peste toate aceste au venit comuniştii care au răsturnat lumea…

Nu aveam cărţi, nu existau manuale, învăţam după cărţi vechi, ne pusese să rupem primele foi cu regele, iar anumite lecturi le ignoram deoarece vorbeau despre cei vechi, despre capitalism. Până în clasa a patra n-am auzit de Eminescu şi de nici un scriitor mare, învăţam poezii de la părinţi sau din cărţile vechi. Apoi s-au desfiinţat şcolile de şapte clase de la noi din comună şi am fost nevoit să merg zilnic şapte chilometri la altă şcoala din alt sat, din Izvorul de sus, şapte chilometri dus, şapte întors. Ne duceau părinţii cu rândul, plecam de acasă pe la patru-cinci dimineaţa şi veneam acasă pe la trei-patru după-amiaza, obosiţi şi flămânzi. Ce chef de carte să mai ai în asemenea condiţii? Fără manuale, făceam temele superficial. De învăţat nici vorbă, că nu aveam după ce să învăţăm. Trebuia să reţinem ce ne spuneau profesorii la clasă, sau să notăm în caiete. Şi nici profesorii nu aveau prea mult chef de carte. Pe unii îi făcuseră chiaburi şi-i dăduseră afară din învăţământ, pe alţii îi băgaseră în puşcării pentru că făcuseră parte din partidele istorice sau fuseseră legionari. Am făcut clasele 5-7 cu chiu cu vai. A trebuit să fac nişte eforturi enorme să invăţ pentru examenele de la liceu. Părintii meu au fost nişte ţărani luminaţi, au făcut mai eforturi materiale să învăţăm! Ne-a luat nişte învăţători pensionari şi au făcut meditaţii cu noi. La început m-au atras mult poveştile bătrânilor, ştiau poveşti vechi cu Păcală si Tândală, cu războiul care se terminase decurând, poveşti cu oameni din sat, poezii populare cu războiul... Ţăranii ştiau multe poezii de Alecsandri, de Bolintineanu, de Eliade Rădulescu şi de Eminescu. Am auzit „Doina” lui Eminescu în format popular, fără să ştiu ca a fost scrisă de marele poet. De altfel poezia acesta era interzisă, mulţi făcuseră puşcărie pentru că o recitaseră prin diferite medii.

Am dat examen la Şcola Pedagogică din Câmpulung-Muscel în anul 1950, toamna. Toată vara am plâns că tata nu avea bani să meargă cu mine la examen. A trebuit să vândă toamna o căruţă cu porumb ca să pot pleca să dau examen. Şi, în sfârsit, am luat examenul! Doamne, ce bucurie! Voi ieşi învăţător…

Aici am întâlnit aceeaşi situaţie.

Profesorii erau obosiţi, veniseră din război cu mari traume psihice şi fizice. Dar unii mai aveau totuşi chef de carte. Doi profesori mi-au marcat viaţa din acestă şcoală, este vorba de profesorul de limba română Miron Holban şi profesorul Augustin Popescu, viitorul eminescolog Augustin Z. N. Pop. De la profesorul Holban am învăţat gramatică, iar Augustin Popescu mi-a transmis dragostea pentru literatură şi pasiunea pentru Eminescu. Profesorul Holban ne controla permanent caietele de teme şi ne nota pentru scrisul corect. Omul ştia gramatică si era un bun pedagog, se apropia de noi cu multă dragoste şi ne explica de ce se scrie aşa şi nu altfel. De la el am invăţat taina compunerilor şi meseria scrisului.

Cu Eminescu s-a întâmplat altceva.

Îi împrumutasem unui coleg nişte bani, şi neavând banii să mi-i înapoieze, mi-a dat o carte: „Poezii” de Eminescu, cu o prefaţă de Titu Maiorescu. Citind acestă carte, am avut om revelaţie. Parcă s-a schimbat viaţa mea! Să nu uităm că eram în plin realism socialist când majoritatea scriitorilor români erau interzişi. Augustin Popescu venea aproape săptămânal, sâmbăta sau duminica, cu Victor Eminescu, nepotul poetului şi ne povestea despre viaţa poetului şi despre Veronica Micle. Povestirile erau însoţite cu imagini din viaţa lor puse pe diafilme. Viaţa lor şi dragostea lor mi s-au întipărit atât de mult în minte, încât am început să urmăresc tot ce se scria despre ei.

Vremea a trecut…

Am terminat şcoala pedagogică şi mi-am dat seama că nu am cunoştinţele necesare temeinice despre scriitorii noştri. Noi în şcoală învăţasem după manuale sovietice, iar la română aveam o culegere de texte cu câţiva scriitori agreaţi de regim, începând cu Constantin Dobrogeanu-Gherea şi cei de la „Contemporanul”... Atât!

Am fost nevoit să-mi continui studiile la Institutul pedagogic de 3 ani din Bucureşti, dar, fiind prea în scurt, n-am putut să cuprind toată literatura română şi universală. Aşa că am trecut la Universitatea Bucureşti la Facultatea de limbă română. Acum deja incepuse dezgheţul cultural şi profesorii, bine pregătiţi, ne împărtăşeau din cunoştinţele lor.

Şi acum să reiau firul destăinuirilor.

După citirea cărţii de „Poezii”, am început să frecventez biblioteca şcolii şi să împrumut cărţi despre poet. Bibliotecara le dădea pe sub mână, deoarece erau interzise. Şi a început să mi se lărgească orizonturile despre viaţa şi opera lui. Îmi intrase atât de mult la suflet, încât într-o noapte, în adolescenţa mea, l-am visat. Eram aproape bolnav după o despărţire amoroasă cu prima iubită. Şi mă culcasem să dorm. L-am văzut pe poet cum a venit lângă mine, mi-a pus mâna pe frunte şi a început să mă mângâie. Îl

vedeam, îl simţeam! S-a aşezat pe buza patului. Avea o statură mijlocie, era îmbrăcat într-un costum negru, avea un corp atletic, faţa măslinie, ochii ceva mai mici decât în fotografiile lui, un păr negru, strâns pe spate într-o chică, umerii obrajilor proeminenţi. Atât mi-a şoptit, mângâindu-mă: *„Nu fi supărat că trec toate, toţi trecem prin focul dragostei. Şi eu am trecut! Dragostea e o boală. Trebuie să te lecui de ea, cum m-am lecuit şi eu... Îţi va trece!”* Imediat m-am deşteptat şi m-am uitat prin cameră buimac. Eminescu dispăruse. Dar m-a marcat atât de mult acest vis, încât îl voi ţine minte toată viaţa.

După deschiderea culturală de după anul 1960 au început să fie reeditate marile opere ale literaturii române, adică Maiorescu, Lovinescu, Călinescu, Vianu, ş.a., unde am descoperit un alt Eminescu, aureolat de personalitatea acestor oameni. Între timp mi-a căzut în mână o mică broşurică scrisă de Octav Minar prin anul, pare-se 1904 şi intitulată „Cum a iubit Eminescu” în care a publicat o parte din scrisorile de dragoste ale poeţilor... Deşi istoricii şi criticii literari l-au hulit pe acest om, a fost primul care a reabilitat dragostea dintre poet şi Veronica şi i-a luat partea femeii atunci când, după moartea poetului, ea devenise cauza principală a nebuniei şi a morţii lui. Criticii i-au imputat ca unele scrisori sunt trunchiate sau traduse din franceză prost, dar realitatea a fost alta. Date de Veronica şi de fetele ei din mână-n mână pe la prietene şi prieteni să le citească din curiozitate, scrisorile au fost copiate greşit sau traduse cu multe lacune. Şi Octav Minar, neavând originalele, le-a publicat cu greşeli. După moartea poetului scrisorile au fost puse sub embargou de Veronica. Din 16 iunie 1889 şi până a plecat la Văratec prin iulie, femeia le-a citit şi le-a răscitit, făcând adnotări pe marginea lor, aducându-şi aminte de clipele lor frumoase, după care le-a strâns pe toate, le-a legat cu o panglică neagră, punând sub panglică o coală în care a scris: *„Acestea sunt scrisorile mele şi ale lui Eminescu, de voi trăi voi scrie ceva în legătură cu acest amor nenorocit!”* (citat din memorie). Pe aceeaşi coală câteva versuri ale poetului: *„Copil bălai cu ochii albaştri/ Simbol al vremilor eterne/ Ah, ce perfidă este lumea/ Nu vrea să ştie de amor/ Clădeam o lume de iluzii/ Pe aripi de corb croncănitor.../”.* Restul se ştie, Veronica Micle s-a otrăvit la Văratec şi a murit. Pe patul de moarte le-a spus fetelor să nu publice acele scrisori decât după ce va trece timpul. Scrisorile au fost purtate mult timp de nepoatele şi strănepoatele ei până când au fost publicate acum câţiva ani.

Cu Eminescu m-am întâlnit apoi la Facultate.

Am ascultat câteva cursuri ale lui G. Călinescu care m-au fascinat. Acest profesor când vorbea despre Eminescu era parcă un preot antic care executa o liturghie. Cu vocea lui cântată, elecriza publicul. La cursurile lui nu veneau numai studenţi, participau şi oameni din Bucureşti de diferite profesii, ziarişti, profesori de liceu, muncitori, militari. Amfiteatrul era arhiplin, lumea se înghesuia şi pe coridoare, ocupându-şi locurile cu mult timp înainte.

Apoi am ascultat-o la cursuri pe Zoe Dumitrescu-Buşulenga. Era fantastic cât de informată era profesoara despre viaţa şi opera poetului. Ne plimba prin filozofia indică, prin Kant, Schopenhauer, prin Viena timpului, prin Berlin, prin Iaşul lui Eminescu. Făcea legături inedite între opera poetului şi opera altor mari clasici ai omenirii. De la cursurile ei ieşeam parcă ca de la un mare spectacol care ne umplea sufletul de bucurie.

Profesorul Vianu era un neîntrecut maistru al cuvântului. Cursul lui despre Eminescu era o delectare a sufletului. Mai mult stilist decât istoric, Vianu desfăcea firul operei în patru, o analiza, întorcând-o pe toate feţele.Dar înainte de orice era un mare cunoscător al literaturii universale din care au ieşit „Studii de literatură universală şi comparată’’, publicate mai târziu. Cursurile lui „Madach şi Eminescu”, „Imaginea Greciei antice în Memento mori” sau „Eminesacu şi Shakespeare” erau adevărate sărbători intelectuale. Apoi profesorul Ion Zamfirescu, autorul unei masive „Istorii universale a teatrului” ne-a introdus în luma teatrului lui Eminescu.

Amintesc de asemeni o pleiadă întreagă de profesori care s-au aplecat asupra operei lui: Amita Bhose, Lucian Blaga, Gheorghe Bulgăr, Şerban Cioculescu, Constantin Ciopraga, Pompiliu Constantinescu, Rosa Del Conte, Petru Creţia, Alexandru Dima, Mihai Drăgan, Ion Dumitrescu, Mircea Eliade, L. Galdi, Alain Guillermou, Dumitru Irimia, Dan C. Mihăescu, George Muntean, Ion Negoiţescu, Constantin Noica, Marian Papahagi, Edgar Papu, Perpessicius, Alexandru Philipide, Alexandru Piru, Alexandru Rosetti, Liviu Rusu, Eugen Simion, Vladimir Streinu, Eugen Todoran, Gheorghe Tohăneanu, Dimitrie Vatamaniuc, şi mulţi alţii, tot atât de importanţi, dar care-mi scapă pe moment…

Închei cu o poezie a lui Eminescu (Numai poetul): *„Lumea toată-i trecătoare,/ Oamenii se trec şi mor/ Ca şi miile de unde,/ Ca un suflet le pătrunde,/ Treierând necontenit/ Sânul mării infinit.// Numai*

poetul,/ Ca paseri ce zboară/ Deasupra valurilor,/ Trece peste nemărginirea timpurilui/ În ramurile gândului,/ În sfintele lunci,/ Unde paseri ca el/ Se-ntrec în cântări.//"

De scris, am scris mereu, caiete intregi de poezie şi proză...

Mi se păreau însă naive, prolicse şi cam biografice, rupte din experienţa mea de adolescent. A trebuit să citesc mereu, mai întâi clasicii români, apoi pe cei din literatura universală. Am publicat însă puţin în „Argeşul" şi într-un ziar local „Secera şi ciocanul"... Dragostea de Eminescu m-a făcut să colind toată ţara pe urmele poetului, prin Iaşi, Botoşani, Ipoteşti. Am dormit pe aceste meleaguri şi am umblat pe urmele lui pe la Văratic, Agapia, Agafton, Neamţ, Copou, Sibiu, Răşinari, Giurgiu. ş.a. Am citit aproape tot ce s-a scris despre poet. Şi într-o discutie cu profesorul Augustin Pop, l-am întrebat de ce nu a scris un roman al dragostei dintre Eminescu şi Veronica Micle. Era deja bonav şi bătrân şi mi-a răspuns că acest roman nu se poate scrie decât la vârsta tinereţii, când erosul dă în floare... *„De ce nu încerci tu?"*- m-a îmbiat el, zâmbind. Şi am încercat! Am scris romanul „Martirii lui Eros" cu un titlu împrumutat din Perppesicius. Jumătate mi l-a citit el cu greutate, nu mai vedea bine şi m-a încurajat să-l termin. Şi l-am publcat in anul 2015, la editura „Editgraph" din Buzău, fiind lansat în acelaşi an în sala AGIR din Bucureşti, în faţa unui numeros public. Cartea a fost primită bine, recenzată de scriitorul Nicolae Vasile, de în revista „Argeşul".

Iată ce scrie Nicolae Vasile despre acest roman: *„Cartea Martirii lui Eros" a domnului Ion Ionescu-Bucovu, un veritabil roman de dragoste dintre cei doi îndrăgostiţi, a reuşit să prezinte într-o forma artistică deosebită toată acestă poveste de dragoste fascinantă dintre cei doi poeţi".*

Apoi am publicat cărţile „Viaţa lui Mihai Eminescu între adevăr şi mistificare" (2016), la editura „Edithgraph", „Veronica Micle - îngerul blond al lui Eminescu" (2016), la aceeaşi editură. Despre „Viaţa lui Eminescu", prof. Daniel Dejanu scrie în „Argeş Expres": *„Ionescu-Bucovu a evocat chipul lui Eminescu aşa cum se desprinde el, ca om şi ca poet, aşa cum se înlănţuie de la o etapă la alta a biografiei, în decoruri schimbătoare, «între adevăr şi mistificare», de la naştere până la moarte... Pentru o mai bună cunoaştere a Omului şi Geniului Eminescu, vă invit, dragi prieteni ai lui Eminescu, să citiţi cartea distinsului scriitor Ion Ionescu-Bucovu, pe care îl rugăm să o lanseze neîntârziat, poate chiar în faţa Bustului-Eminescu, proaspăt instalat în grădina culturii din Oraşul Regal al Basarabilor. Pentru că Eminescu, Regele Poeziei Româneşti, ne pune prin creaţia sa în comuniune cu Divinitatea, iar Dumnezeul Geniului va dăinui în eternitate!"*

Am publicat romanul ,,Priveghiul" la editura „Armonii culturale" în anul 2018, carte care a fost foarte bine primită de public. Iată şi câteva referinţe din prefaţa acestei cărţi semnate de Leonid Iacob*: „Romanul «Priveghiul», al domnului Ion Ionescu-Bucovu prezintă o perioadă mare din viaţa satului românesc de la câmpie, din aria Moromeţilor lui Marin Preda, începând cu cel de-al Doilea Război Mondial şi terminând cu aşa zisa revoluţie din 1989. ... Ca la orice roman-jurnal, şi aici avem episoade care se întrerup (fiindcă autorului i se pare că noul episod rememorat îl serveşte mai bine în realizarea ideii de la care a pornit), episoade care sunt continuate mai târziu în carte, întregind astfel tabloul epocii descrise. Prin numărul mare de personaje, prin întinderea temporală a evenimentelor descrise, prin prezentarea lumii rurale în dimensiunile ei sociale şi monografice, prin interesul manifest către oamenii comuni, dar reprezentativi în comunitatea sătească respectivă, prin atenţia la detalii, prin obiectivitatea redării evenimentelor, am putea considera romanul «Priveghiul» drept o saga a universului rural românesc fiind, în acelaşi timp, prin realismul faptelor şi întâmplările narate, o scriere cu mari disponibilităţi în sondarea universului existenţial rural... Nu intenţionăm să realizăm o exegeză a scrierii ci doar să atenţionăm cititorul că romanul domnului Ion Ionescu-Bucovu, prin multitudinea de informaţii, fapte şi întâmplări poate fi privit atât ca sursă de documentare istorică, dar şi ca o lectură incitantă.".*

Cartea „Scriitorii şi magia dragostei" a fost editată la editura „Topoexim" în anul 2021. Iată ce spune doamna profesor-doctor Mihaela I. Rădulescu despre cartea „Scriitorii şi magia dragostei": *„Ion Ionescu Bucovu, profesor cu vocaţie, prozator, poet, eseist, critic literar, ne bucură cu o carte despre marile iubiri ale creatorilor de literatură. Publicat la Editura «Topoexim», în 2021, volumul intitulat «Scriitorii şi magia dragostei» însumează 260 de pagini care ne vorbesc despre fascinantul sentiment al iubirii, resort al actului creator pentru scriitorii din toate, analiză a întregului context: social, istoric, cultural şi biografic. Interesant în abordarea temei e modul în care autorul se raportează la marii scriitori, reunind în manieră originală, demersul biobibliografic şi pe cel al investigării textelor literare. Ion Ionescu Bucovu cercetează cu răbdare şi pasiune mărturiile scriitorilor, analizează minuţios legăturile intrinseci dintre viaţă şi operă, studiază în profunzime modul în care dragostea s-a reflectat în actul artistic...*

Cartea oferă informații importante cu privire la biografiile scriitorilor prezentați, dezvăluind abilitățile autorului în cercetarea de tip documentar. Cartea «Scriitorii și magia dragostei» oferă o perspectivă interesantă asupra felului în care opera literară devine o extensie a transfigurării vieții, filtrul conștiinței artistice canonizând povestea de dragoste trăită de scriitor. Ion Ionescu Bucovu are meticulozitatea omului pasionat de ceea ce face, transformă discursul cercetării, în scriere, în act narativ, prin organizarea datelor, informațiilor într-un spațiu al epicizării. Asistăm la o frumoasă recuperare a relației dintre biografie și operă, autorul imprimând ideea de abordare integrală a literaturii, prin prisma binomului: viață și creație. Vorbim așadar, despre o revalorizare a conceptului de perspectivă integratoare a literaturii, iar Ion Ionescu Bucovu, confirmă prin acest volum, subliminal, că viziunea artistică a unui scriitor nu poate fi surprinsă în manieră complexă, decât printr-o examinare atentă a vieții și operei lui."

„Un alt roman scris în anul 1980 a fost «Îngerul care a căzut din paradis» - un roman care are ca protagonist un personaj bizar de etnie maghiară care își povestește peripețiile vieții sale în timpul celui de al doilea război mondial. Romanul a fost publicat în anul 2018 la editura „Armonii Culturale", fiind o saga cu un personaj cu un destin implacabil, care a eșuat în viață, un roman de dragoste tragic, în imprejurările războiului." (Eugen Popescu)

Romanul „Monaliza și nebunii frumoși ai revoluției" publicat în anul 2022 la editura „Moroșan" din București este o carte închinată Revoluției din decembrie 1989. Cartea prezintă începuturile revoluției dar și pe primii protagoniști care s-au aflat în frntea ei, cu aventurile lor și cu viața de după acele evenimente.

Cartea „Nuvele, povestiri, amintiri" publicată în anul 2019 la editura „Armonii culturale" cuprinde o nuvela fantastică „În căutarea izvorului fericirii" și scurte povestiri și amintiri. A fost lansată la Cenaclul literar „Nicolae Velea-Urmuz" din Curtea de Argeș, și a fost primită de public cu entuziasm.

Am scris și poezie pe care am cules-o în doua volume antologice:

„Visele lui Orfeu" (Antologie poetica de autor, 2017), publicată la editura „Cartea ta" din Oradea și „Poeme cu parfum de liliac" (2020), publicată la editura „Ispirescu" din București. M-au preocupat și studiile istorice care s-au materializat prin „Monografia Comunei Râca" (2015), carte publicată la editura „Etnologică" din București care cuprinde istoricul comunei și un bogat material istoric, iconografic și etnologic cules aproape 50 de ani de autor. Am publicat on line în *Academia.edu.* două volume de eseuri: „Scrisori către eternitate" și „Scriitori de ieri și de azi", „Monografia Școlii «Ilie Stănculescu» din comuna Râca" și un album „Eminescu".

Colaborez la diferite reviste și ziare cu profil literar. Am scris peste 200 de articole publicate în reviste și ziare. Am scris peste 15 prefețe la cărți de poezie ale unor poeti contemporani. Sunt cofondator și editorialist la revista de cultură și artă „Ampretele sufletului" (Buzău) condusă de Eugenia Enescu-Gavrilescu. Am în lucru „Scrisori de dragoste Eminescu și Veronica Micle" (Adnotate și comentate), un volum de „Sonete ale toamnei". E o muncă de o viața dedicată pasiunii mele de a scrie…